

Część Urzędowa.

RZĄD NARODOWY.

Mając sobie przelożone wnioski Intendenta Jenerałnego, względem sposobów zapewnienia żywności i furazów, na przypadek postąpienia naprzód wojsk Narodowych. Zważywszy: że kontyngens liwerunkowy w wszelkich gatunkach zboża stósownie do artykułu i uchwały seymowej z dnia 16 czerwca r. b. dopiero od d. 15 Września wpływać do magazynów zacznie.

Ze z wypróbnionych dla zaopatrzenia stolicy magazynów po województwach, żadnych niemal zasilków dla wojska spodziewać się nie można.

Ze dowód do armii nietylko dla braku przysposobionych furazów, ale i dla niedostatecznej i oślaszcza w terzniejszej porze na szczególne oszczędzenie zasługującej, siły transportowej, skutecznym być nie może, że zatem wojsko dla utrzymania koni jazdy, artylleryi, pociągów i t. d. może być n. eraz zmuszonym przystąpić do furazowania.

Rząd Narodowy, chcąc na taki przypadek zasłonić mieszkańców od samowolności i zapewnić im słuszne wynagrodzenie, po wysłuchaniu zdania Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowił i stanowi co następuje.

Art. 1. Intendent Jeneralny armii, oraz z Ordonatorem Jlnym za pomocą Kommissarzów Wojskowych, kwatermistrzów pułkowych, i innych officerów iakich do tego wezwą zapewnią służbę w ten sposób, iżby furazowanie skoroby bez niego obeysć się niemożna, dokonane było z wszelkiem porządkiem bez uciążenia i szkody mieszkańców.

Art. 2. Skład racyi furazowej zachowany będzie ten sam iak dotąd, z zastrzeżeniem, że przy furazowaniu tam gdzie owsa w zarnie nieznaidzie, w miejsce tego pobieranym byź ma po snopków dwa zwykłej gospodarskiej więzi owsa, żyta, lub ięczmienia.

Art. 3. Na zajęte produkta w sianie iako i zbożu wydawane będą legalne kwity w których ilość produktów literami wypisana byź ma, a podpisane przez dowódców korpusów, lub odkommenderowanych oddziałów i poświadczone przez Kommissarza wojennego tam gdzie jest obecnym.

Art. 4. Ordonator Jlny i Kommissarze wojenni ściśłą kontrolę wydanych przy furazowaniu produktów utrzymywać są obowiązani.

Art. 5. Wydane i powyższym sposobem pokwitowane produkta, wynagrodzone będą w ten sposób, iż naprzód liwerunek przypadający na właściwego kontrybuenta potrącony zostanie, reszta zaś, podług usprawiedliwionej ceny targowej miasta obwodowego, wypłacona byź ma z funduszów budżetem dla intendenta przeznaczonych, czy to gotowemi pieniędzmi, czy assygnacyami skarbowemi.

Art. 6. Gdy przy furazowaniu, niezawsze próba z omłotu będzie mogła byź wzięta, stanowi się, iż kopa oziminy przyjęta będzie za korzec i garcy 8. — Kopa zaś jarzyny za korcy dwa.

Art. 7. Jenerałowie, Intendent Jeneralny wojska, dowódcy korpusów, wyżsi i niżsi Officerowie, w szczególności zaś Ordonator Jlny, Kommissarze wojenni, dowódcy pułków, i kwatermistrzowie pułkowi, odpowiedzialni będą z osób i majątków za sumienne i akuratu wykonanie niniejszego postanowienia; mianowicie zaś najswiętszym będzie ich obowiązkiem, zasłonić mieszkańców od wszelkiego nadużycia.

Art. 8. Wykonanie i przestrzeganie niniejszego postanowienia, które umieszczone byź ma w Dzienniku praw, i przesłanem Naczelnemu Wódzowi Siły Zbrojney Narodowej dla ogłoszenia w wojsku, poleca się Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policyi, Woyny i Skarbu wczem do której należy.

W Warszawie dnia 29 Lipca 1831 roku.

Prezes Rządu

Min. Spr. Wew. (podp.) A. X. Czartoryski.
i Policyi.

Radca Sekr. Jlny Rządu

(podp.) Głiszczyński (podp.) A. Plichta.

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekr. Jlny Rządu

(podp.) A. Plichta.

Za zgodność za Sekr. Jlny.

Kom. Rząd. Spr. Wew. i Policyi

J. Gonaszewski.

Kommissya Woiewództwa Krakowskiego.

Zawiadamiając publiczność o wakującej posadzie Lekarza więzi głównych Chęcińskich z pensją etatową złp. 2,000 i z obowiązkiem stałego zamieszkania w mieście Chęcinach, Kommissya Woiewódzka wzywa chęć ubiegania się o takową mającego, ab: zaopatrzonej w dowody kwalifikacyi, przynajmniej magistra medycyny i chirurgii odpowiednie, przed końcem miesiąca sierpnia r. b. zgłosił się do Bióra Kommissyi Woiewódzkiej po skutek.

Kielce dnia 25 Lipca 1831 roku.

Radca Stanu

Prezes,

Wielogłowski.

Sekretar Jeneralny,

Zamoyski.

Komitet opiekujący się żonami i dziećmi powołanego do obrony Ojczyzny rycerstwa.

Jak dalece święta sprawa nasza wzbudziła współczucia szlachetnych, wielkomyślnych ludów, nowy dowód otrzymał komitet w chrynych darach na rzecz osieroconych rodzin bohaterów Polskich, na ręce komitetu przesłanych, i tak:

1. Komitet utworzony na wsparcie rodzin wojskowych Polskich, w Trewirze przesłał za pośrednictwem W. Frenkel Bankiera złp. 1400.

2. Otrzymał równie z Wrocławia od A. Gr. Toaletę z muzyka przez W. Arzt Obywatela Miasta Stołecznego Warszawy.

Chwała wam zażni Germanowie, przyimiecie za dowód dziękczynienia to oświadczenie wdzięczności narodowej, podzielaście i podzielać zawsze uczucia ludzkości, nie jest obcem sercom waszym to poświęcenie bez granic długo nieszczęśliwego narodu, który w obronie wiary umiał kiedyś od zjadłych barbarzyńców oswobodzić stolicę waszą, w obronie ludów chętnie krew swoją przelewał, w obronie zbrodnią rozszarpanej ojczyzny wszystko dla istnienia poświęcić jest gotów.

Bodayby najwyższa opatrność wspierające te święte usiłowania nasze dozwoliła nam posłużyć za tarczę przeciw strasznemu napływowi chorób i fizycznych i moralnych, iakimi olbrzym lodowatej północy wszystkim ucywilizowanym ludom zagraża.

Senator Kasztelan Prezydujący

F. Nakwaski.

Sekretarz Komitetu

F. Tokarski.

Komitet Rozpoznawczy.

W dalszym ciągu poprzednich obwieszczeń swoich ogłasza kontynuacją listy osób, o należenie do byłej policyi tajney przekonanych.

58. Szymanowski Hieronim, lat 30 mający, religii katolickiej, rodem z Warszawy, żonaty, wzro-tu małego, twarzy ściągłej, czoła niskiego, oczu siwych, włosów blond nieco kręjących się, nosa miernego, ust małych, brody małej, rudawo zarasta. Do lat 15 wieku swego zostawał w domu rodziców uczęszczając do szkół; po ukończeniu trzech klas, wszedł w służbę prywatną w Pilczynie, w Woiewództwie Podlaskim, gdzie przez kwartał ieden był Pisarzem Prowentowym; wróciwszy do Warszawy, przyjął obowiązki dependenta przy Mecenasie Jeziorańskim, w których przez lat dwa zostawał, wszedł potem na aplikanta do Bióra Kommissyi Woiewództwa Mazowieckiego; po 16 miesiącach aplikacyi, otrzymał posadę kancelisty z pensją 50 złp: miesięcznie. W czasie bezpłatnej aplikacyi, w roku 1820 wszedł w obowią-

ski szpiega tajney policyi, do wydziału Henryka Makrota, i w tej służbie przez 19 miesięcy zostawał, pobierając z początku 100 złotych polskich a później 120 złot. pol. miesięczney płacy, i donosząc Makrotowi ustnie lub na piśmie, o urzędnikach Kommissyi Woiewódzkiej, w której hórze ciągle obok tego pracował, o ich sposobie myślenia i rozmowach, jakie mógł posłyszeć; daley donosił o Akademikach, gdzie bywają po miejscach publicznych, i jak się zachowują; nakoniec o konduktach wojskowych, szczególniej tych, których po nocy na balamuctwie dostrzegł. W roku 1822 porzucił służbę u Makrota, równie jak i posadę Kommissyi Woiewódzkiej, i dostał się na adjunkta Policyi przy byłym Vice-Prezydencie Lubowidzkim, awansował później na Sekretarza i na tej posadzie aż do rewolucyi zostawał. Jako będący w służbie policyi jawney, nosił ubiór iey właściwy, i nie trudnił się już służbą szpiega, lecz obok jawnych obowiązków, miał także przy Lubowidzkim obowiązki tajne, to jest: zatrudniał się rozciąganiem, i wykonywaniem obserwacyi policyiney, niewypływającej jednakże, ani z przepisów prawa, ani z wyroków sądowych nad osobami prywatnymi, za polityczne lub inne, przez ówczasową władzę uważanemi; iako też nad urzędnikami różnych wydziałów. Do tej czynności Szymanowski z upoważnieniem Lubowidzkiego, przybierał sobie pomocników, czyli szpiegów, których opłacał udzielanemi sobie na ten cel funduszami i czynnościami ich dyrygował. Składanych raportów obserwacyjnych przez Szymanowskiego na doniesieniach iego podrzędnych szpiegów opierających się, znaczna ilość w papierach Lubowidzkiego znaleziona została; a między temi, ieden raport obejmujący doniesienie o urzędniku, do przyjmowania opłaty gleytowego od żydów zagranicznych ustanowionym, iż przyjąwszy od iednego żyda talarów siedm dla siebie, uwolnił go od należney dla Skarbu Publicznego opłaty; tego iednak zarzutu Szymanowski dowodami niesprawiedliwił, a pozostawienie przez ówczasową władzę obwinionego urzędnika w dalszem urzędowaniu, fałszywość takowego obwinienia wskazuje. — Oprócz tego z indagacyi wykrytem zostało: że Szymanowski pełniąc obowiązki urzędnika jawney policyi, a mianowicie trudniąc się przestrzeganiem porządku, i natłoku publiczności na placu Saskim, podczas Parady wojskowej, na placu Kraśńskich pod czas sessyi sądu seymowego, i po innych miejscach podobnych, iak to: w czasie pogrzebów Staszycy, Woiewody Bilńskiego, używał środków gwałtownych przez odpychanie i potrącanie osób, chociaż do użycia tego rodzaju środków nie miał żadnego rozkazu ani upoważnienia.

W takim stanie rzeczy Komitet Rozpoznawczy z wynalezionych dowodów, i wyprowadzonych indagacyi mając przekonanie, że Hieronim Szymanowski przy Makrocie iako szpieg, a przy Lubowidzkim iako naczelnik odrębnego oddziału, czynnościami tajney policyi zatrudniał się, a w wykonaniu takowych popełnił występki fałszywego przypisania drugiemu czynu dobrej iego sławie szkodzić mogącego, w art. 436 kodeksu karnego przewidziany, za który w myśl przepisów postanowienia Dyktatora przez decyzją Komitetu pod Sąd oddanym być winien, popełniony zaś obok tego przez Szymanowskiego występki nieprzyzwoitego obchodzenia się w

czasie urzędowania art. 314 kodeksu karnego objęty, iak kolwiek obszerniejszego badania i powzięcia szczegółowych wiadomości od osób które iakowych nieprzyzwoitości doznały, wymagający; niebędąc iednak występkiem w wykonywaniu obowiązków tajney policyi popełnionym, tem samem do dalszego dochodzenia w właściwym sądzie należy; z tych więc powodów, Komitet Rozpoznawczy najprzód: uznał Hieronima Szymanowskiego za przekonanego o należenie do byłey policyi tajney przy Makrocie, i Lubowidzkim, i ogłaszając tę decyzją, oddaje go pod dozór policyiny, z wyłączeniem od wszelkich posad i urzędów publicznych; — powtóre: oddaje go pod sąd karzący, celem wymierzenia zasłużoney kary, za występki przypisywania drugiemu fałszywego czynu, dobrej iego sławie szkodzić mogącego; potrzenie: dalsze dochodzenie i ukaranie nieprzyzwoitego obchodzenia się Szymanowskiego w czasie urzędowania w czynnościach jawney policyi temuż sądowi pozostawia. — Po czwarte w tym celu akta Hieronima Szymanowskiego, Prokuratorowi przy sądzie Kryminalnym woiewództwa Mazowieckiego i Kolskiego do przedsięwzięcia stosownych kroków prawnych przestać postanawia.

w Warszawie dnia 24 lipca 1831 r.
Referendarz Stanu Prezes
Hube.
Członek Sekretarza
J. R. *Plużński.*

OBWIESZCZENIA HYPOTECZNE,

Sąd Pokoju Powiatu Szkalbmierskiego.
w Woiewództwie Krakowskim.

Z powodu żądanej regulacyi nowey hypoteki domu drewnianego w mieście powiatowym Szkalbmierzu ulicy Kościelney pod N. 73 sytuowanego, z placem, z zabudowaniami tyżącemi się, oraz z ogrodem w tyle domu położonym, uwiadami Interestentów, że takowa regulacja hypoteczna powyższego domu z przyległościami, dnia 17 Października roku 1831 z rana o godzinie 9 w sądzie tutejszym w domu pod N. 12 w mieście powiatowym Szkalbmierzu ulokowanym, nastąpi.

Wzywa przeto wszystkich interes w tym mających, aby się w tym terminie sami osobiście lub przez pełnomocnika urzędownie i szczególniej nato umocowanego zgłosili, żądania swe i wnioski do protokołu Regulacyi podali i w dokumenta prawa ich udowadniające opatrzyli się. Ostrzega ich oraz, że niezgłaszający się w terminie podpadną skutkom prekluzyi w art. 154 i 160 prawa o hypotekach z r. 1818 przepisanej.

Jeżeliby właściciel nieruchomości wywołanej w terminie do regulacyi niestawił się, tenże na żądanie któregokolwiek z interestentów, na karę 10 do 50 złp. skazanym zostanie, i podług art. 150 tegoż prawa utracą wszelkie dobrodzieystwa prawne względem swych wierzycieli.

Ogłoszenie decyzyi iaka w skutek regulacyi pierwsiastkowo hypoteczney co do powyższego domu wydaną będzie, nastąpi w dniu 20 Października roku tegoż 1831 wedle godziny dziesiątey przed południem, na posiedzeniu publicznym Sądu tutejszego, i od tegoż dnia czas do odwołania się od niey upływać zacznie.

Interestenci przeto bez dalszego wezwania w tymże dniu ogłoszeniu iey przytomni być powinni.

w Szkalbmierzu dnia 30 Czerwca 1831 r.
Geppert.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Uwiadomienie wojskowe.

Wódz Naczelny Siły zbroyney Narodowey chcąc aby młodzież posiadająca nauki miała otwartą drogę do awansów w broni Artylleryi, iako szczególniejszego usposobienia potrzebującej, postanowił: że odtąd żaden Podofficer ani żaden Officer, aż do Kapitana 2 klasy awansować nie będzie bez złożenia egzaminu przed Kommissyą do tego wyznaczoną; z tem zastrzeżeniem: iż oprócz nauk każdy z kandydatów musi mieć świadectwo od Dowódcy swego, iako się do służby gorliwie przykłada i że w boiu jest walecznym.

Tym sposobem zdadność tylko połączona z zasługą torować będą odtąd drogę do stopni i zaszczytów w artylleryi tej młodzieży, która walcząc w obronie kraju, do artylleryi powołanie w sobie czuie.

Podając to dobroczynne postanowienie do wiadomości publiczney, dodaje się ieszcze, iż świadectwa z ukończonych zaszczytnie nauk wydziału filozoficznego w uniwersytetach polskich, także ze szkoły politechnicznej, i szkoły górniczey, są dostateczne do uznania zdadności kandydata i uwolnienia go od egzaminu.

Wzywa się przeto, aby każdy co w wojsku służyć pragnie, i co się czuie być ukwalifikowanym do awansu, złożył swoje świadectwa u Szefa Sztabu korpusu artylleryi, lub do egzaminu się podał, a po udowodnieniu dobrego prowadzenia się w wojsku, także waleczności w boiu, zaraz na Officera posuniętym zostanie.

w Warszawie dnia 30 Lipca 1831.

Dowódca Artylleryi czynney,
Pulkownik J. Bem.

Złożyli w ofiarę na rzecz szpitali wojskowych

1. Pan Szymczykiewicz Jan właściciel dóbr Trzebieszawic obligacye skarbowe na sumię złp. 1848 gr. 2.
2. Obywatelki obwodu Olkuskiego różnemi czasy, szarpi funtów 575. bandaży funtów 65 płótna łokci 69, koszul sztuk 42, starey bielezny funtów 35.
3. Pani Skarzyńska z Krośniewic szarpi fun. 3.
4. Obywatele z Galicyi szarpi funtów 171.
5. Pani M. W. koszul używanych sztuk 13. i na kompressy sztuk 4.
6. Pani A. C. szarpi funtów 1/2.
7. PP. Więckowska Franciszka i Bukowska Agnieszka paczkę cienkiej szarpi,
8. P. Wiercinska szarpi funtów 7.

Takowe ofiary Kommissya Rządowa Woyny odebrawszy do stosownego użytku, składa ninieyszem podziękowanie osobom które się do wspomnianych ofiar przyłożyły.

Za Sekretarza Jlnego Kom. Rządowy Woyny.
Szef Bióra Paszkowicz.

Część Nieurzędowa.

P O L S K A

z Warszawy 31 Lipca.

— Gazeta Augsburska donosi z Brodów pod dniem 1 Lipca, że Wołyn i Podole wcale ieszcze nie są uspokoione; że nawet zgromadzeni z dóbr Pani Branickiey rekruci, oświadczyli się za sprawą polską i że wcale przeciw Polakom walczyć nie będą.

— Gazeta Rządowa pruska umieściła tylko w wyjątkach urzędowy rapport o pobiciu *Golowina*, opuszczając najważniejsze okoliczności, to jest odniesione przez nas korzyści, iako to: wzięcie działa i jeńców.

— Wiadomości różnym charakterem pisane, a podpisem Jenerała *Chtapowskiego* opatrzone, które uchodziły za list jego pisany do Naczelnego Wodza, są wydrukowane dosłownie w Gazecie hamburskiej *Börsenhalle* z dnia 23 lipca. — A zatem pierwey były wydrukowane, niż ten mniemany list nadszedł do Warszawy. — Z resztą pokazuje się iż te wiadomości są nieprawdziwe w wielu szczegółach, i nie mogą przeto od Jenerała *Chtapowskiego* pochodzić.

— W Galicyi cholera okropne czyni spustoszenia: do 10 b. m. zapadło na nią przeszło 60,000 ludzi. — W kopalniach soli w Bochni wymarli wający pracie górnicy.

— W Berlinie waino otrzymał wiadomość że cesarz *Nikolaj* mocno zachorował.

— W Kaliszu weszły rozrochy na wieść iż się Rosyianie zbliżają. Dwaj Niemcy, cukiernik *Mentzel* i fabrykant *Rephan*, przybrawszy sobie stronników pomiędzy rękodzielnikami niemieckimi, zaczęli orły nasze strącać a zawięzać Rosyankie, niemniej chcieli obrac innego prezydenta miasta. Pułkownik *Myszkowski* wszedł do miasta z pospolitem ruszeniem, przywrócił porządek, aresztował winnych. — Dziś słychać że *Mentzel* został powieszony a *Rephana* do Warszawy wiozą. Lepiejby może było gdyby na tych stracych na miejscu wymierzono zasłużoną karę. — Ten *Rephan* był winien cały swój majątek Polsce, był nawet przez zkarb zasilany pieniędzmi. — Spodziewamy się iż Rząd ogłosi cały ten wypadek, chociażby tylko dla zapobieżenia s zerzyć się mogącym bajkom.

— Wczoray były patroli kozackie w Jłowie o półtory mili za Sochaczewem. — *Rüdiger* i nale tylko oddziały przepawił przez Wisłę; kozacy jego dochodzili do Sienna.

— Cała armia Rosyyska była już 19 b. m. na lewym brzegu Wisły. Dnia 21 odprawiali Rosyianie wielkie *Te Deum* przy luku armat, za chwalebne przeyscie Wiły, którego im nikt nie bronil. — W dawnych swoich kampaniach trzymał się *Paskiewicz* tego sposobu iż się gotował i urządzał przez parę tygodni, zostając niby w nieczynności; potem nagle z wszelkiem natężeniem i natarczywością rzucał się naprzód na punkt obrany. Udawał mu się ten sposób; może i teraz zechce go doświadczyć.

— Odkąd *Paskiewicz* objął dowództwo wojska, Rosyianie chwycili się szczególnego sposobu zjednania sobie Polaków. Po wyborze *Roźnieckiego* na aienta do zawiązania układów z Polską, myśleli, kto że już nie znajdą męża któryby mu wyrównał przymiotami i godnie stanął na czele Rządu. Tymczasem *Feldmarszałek Paskiewicz* wynalazł zbiegłego z Warszawy byłego Jenerała *Dambrowskiego* i zrobił go naczelnikiem Rządu w Woiewództwie Mazowieckiem.

— Cholera tak się wzmogła w Petersburgu, iż około 15 b. m. do 600 ludzi na nią co dziennie zapadało.

— Burza 17 b. m. poczyniła wielkie szkody w przewozowych statkach Rosyyskich pod Gdańskiem. Ciągłe wylałowuują one zapasy

żywności i amunicyi dla wojska Rosyyskiego, iak gazeta Rządowa Pruska donosi.

— W mieście *Lehr* (w Niemczech) zawiązało się towarzystwo celem wspierania chorych i rannych Polaków i Rosyjan. W kraju *Badeńskim* zbierają także składki na cel powyższy.

— O marszu wojska Rosyyskiego z nad brzegów *Narwi* ku *Wiśle* dla przeprowadzenia się przez nią, podaje *Dostrzegacz Austryacki* następujące szczegóły, podług wiadomości z głównej kwatery Rosyyskiej: „dnia 4 Lipca o świcie wyruszyło wojsko pod rozkazami *Feldmarszałka Paskiewicza* ze stanowiska swego pod *Pultuskim*, celem zbliżenia się ku *Wiśle* dolnej. Pochód odbywa się trzema kolumnami; *Feldmarszałek* znajduje się przy średniej z korpusem hrabiego *Fahlena* 1. z dywizją *grenadyerów*, korpusem Jenerała *Murawiewa*, i dywizją *kirassyerów* z trzeciego korpusu jazdy. Kompania *gwardii morskiej* na podwodach eskortowała małe statki zebrane na *Narwi*; oddział *pontonów* postępuje z tą kolumną, której główna kwatera po trudnym pochodzie dla odległości i bardzo popsutych dróg od *Pultuska*, 4 b. m. w *Sonsku*, 5. w *Luberadzu*, 6. *Rzewinie* a dzisiaj to jest 7 Lipca w *Rogotowsku* stanęła. Że tak małe marsze w dniu 5 i 6. odbyto; przypisać to należy błotni-tym drogom, zupełnie popsutym przez niedawno spadłe deszcze. Kolumny często *po kilka godzin czekać musiały*, nim batalion *saperów* postępujący na czele, poczynił potrzebne przygotowania, dla otwarcia przechodu *artylleyryi* i wozów, tak dalece, że szczególniej dnia 5 *potrzeba było 10 godzin czasu* dla odbycia drogi *dwunastowersztowej*. Kolumna z prawego skrzydła pod dowództwem *W. Xięcia Michała* składa się z korpusu *gwardii*, *parku rozerwowego*, *bagażów* i oddziału *pontonów*; a ciągnęła przez *Maków*, *Ciechanów*, *Glinowiec*, *Raciąż*, ku *Drobinowi*, gdzie dzisiaj jest główna kwatera *W. Xięcia*. Nareszcie *hrabia Witt* kolumną z lewego skrzydła zakrywał od *Modlina* poruszenie wojska *skąd nieprzyjaciel nie ważnego dla sprzeciwienia się pochodowi Rosyyskiego wojska nie przedsięwziął*; i ograniczył się tylko na wysłania dnia 5 parę batalionów i pułku *ułanów* przeciw tylnej straży *hrabiego Witta*, którym udało się napaść *znieścacka* na *szwadron atamańskich kozaków* i przyprawić ich o niejaką stratę. Oprócz tych *mało znaczących wypadków* skutecznil się ten trudny pochód *flankowy bez przeszkody* i dzisiaj cała armia znajduje się skoncentrowana pomiędzy *Drobinem* a *Górą*, mogąca *naydaley* we dwa marsze stanąć nad *Wisłą*.”

— Przybyli *officerowie* z pod *Płońska* z dywizyi Jenerała *Turno*, którzy byli świadkami bitwy między tymże Jenerałem a *Gerstenzweygem*, nie mogą się odchwalić *męstwem* i *zręcznością* dwóch plutonów z pułku *3go ułanów* z dywizyonu będącego pod dowództwem *Maiora Ziolkiewicza*. Na czele tych plutonów *Kapitan Kempiski* wraz z *Porucznikami Ponińskim, Lipińskim i Bogustawskim*, na moście przez siebie wystawionym przeszedłszy *Wkrę*, z tyłu obozu *nieprzyjacielskiego* napadli na *bagaze*, i wśród *snuiących się* liczących oddziałów *Rosyyskich* i dość silnej straży, zabrali *Maiora*, *Wachmistrza* i *12 huzarów pułku leybgwardyi* i *kilkadziesiąt powozek*, które pomimo *ciągłej natarczywości*, potrafili

uprowadzić do swoich: *część trudniejszą* do uprowadzenia, rozdali pomiędzy *obywateli* przez *kozactwo* *zniszczonych*.

— Do formującego się pułku *Wolnych Kozaków*, istotnie w tych dniach zaciągnęła się *młoda i piękna Polka*. *Nazwiska* jej nie wiemy.

— *PP. Czarnocki* dyrektor *generalny* *policyi* i *poczt*, i *Lewiński* *naczelnik* w *Komisji Rządowej* *Spraw Wewnętrznych*, *mianowani* *zostali* *radcami* *stanu*.

— Wedle *doniesień* z *Płockiego*, z *dobrego* *źródła*, *razda* *nieprzyjacielska*, *znayduie* się w *dość* *dobrym* *stanie*; *lecz* *piechota* *tak* *jest* *zniszczona*, *że* *trudno* *sobie* *sprawiedliwego* *o* *niej* *zrobić* *wyobrażenia*. *Choroby* *okropnie* *panują* *w* *całej* *armii*, *i* *codziennie* *ogromną* *ilość* *ludzi* *sprzątają*. *Pomimo* *wszelkich* *wysiżeń* *Paskiewicza* *i* *grzeczności* *pruskiej* *niedostatek* *co* *do* *żywności* *panuje* *w* *wojsku*. *Officerowie* *i* *podofficerowie* *jeszcze* *umieją* *o* *sobie* *pamiętać*, *ale* *żołnierstwo*, *naystraszliwszey* *doznaje* *nędry*. *Gdzie* *tylko* *przechodzą*, *obdzierają* *wszelkie* *drzewiny* *z* *owoców* *i* *pożerają*, *iedzą* *nawet* *kartofle* *młode* *surowe*: *stosy* *trupów* *znaczą* *ich* *pochód*. *Żołnierze* *pragną* *niewoli* *u* *Polaków*, *iak* *zbawienia* *jakiego*. *Pułki* *gdzie* *jest* *znaczną* *liczbą* *Polaków*, *wyprawiają* *zawsze* *na* *pierwszy* *ogień*, *a* *z* *tyłu* *stawiają* *armaty* *i* *obserwacyę*. *Officerowie* *Polacy* *nie* *śmiają* *się* *podać* *do* *dymissyi*, *aby* *się* *przynajmniej* *usunąć* *od* *sromotney* *walki* *z* *własnymi* *braćmi*. *Siedmiu* *officerów*, *którzy* *ośmielili* *się* *żądać* *uwolnienia*, *porwano*, *i* *niewiadomo* *gdzie* *się* *podzieli*.

— Podczas *obchodu* *przez* *Towarzystwo* *patryotyczne* *rocznicy* *rewolucyi* *francuzkiej* *w* *dniu* *27*, *następujące* *miejsca* *głosu* *X. Pałaskiego* *były* *z* *szczególnym* *zapalem* *i* *umiesieniem* *od* *licznie* *zebranych* *stuchaczy* *przyymowane*:

„Tak *obywatele*, *po* *piętnastoletnim* *śnie* *Europy*, *zaisnała* *nayprężniejsza* *dla* *niej* *epoka*. *Zaużona* *wysiłeniami*, *potrzebowała* *odpocznienia*, *aby* *z* *nieprzyjaciółmi* *swymi* *skuteczne* *zwieść* *mogła* *boie*, *aby* *ciemieżcom* *stanowcze* *zadala* *ciosy*. *Przygotowana* *stanęła* *już* *do* *tego* *świętego* *boia* *i* *pewna* *jest* *zwycięstwa*. *Przeciw* *niej* *stanęło* *tylko* *do* *walki* *ciemieżtwo*, *małość*, *co* *dla* *swoiey* *nagości* *potrzebuie* *łask* *monarszych* *i* *tytułów*; *lecz* *nietajmy*, *ma* *jeszcze* *iednego*, *niebezpiecznego*, *trudnego* *do* *zwalczenia* *nieprzyjaciela*: *głupstwo* *i* *ciemnotę*. *Walka* *z* *tymi* *nieprzyjaciółmi* *jest* *przeznaczeniem* *ludzkiego* *rodu*. *Ciągłe* *postępy* *są* *koniecznym* *jego* *obowiązkiem*, *dobro* *całej* *ludzkości* *może* *tylko* *bydź* *tych* *postępów* *zamiarem*. *Cóż* *nazwiemy* *dobrem* *ludzkości*? *naywyższe*, *iakiego* *człowiek* *osięgnąć* *może*, *oświecenie*, *naymniej* *krępowana* *wolność*, *naydaley*, *iak* *bydź* *może*, *zaprowadzona* *równość*. *Otóż* *przyspieszenie* *tych* *wielkich* *zmian*, *zbliżanie* *się* *do* *nich*, *jest* *zamiarem* *twoiey* *pracy*, *człowieku*, *co* *użytecznym* *bydź* *pragniesz*. *Za* *temi* *granicami* *jest* *nieszczęście* *ludów*, *pracą* *więc* *twoją* *za* *ten* *kres* *wychodząca*, *szkodliwą* *tylko* *bydź* *może*. *Powtórzyłem* *to* *rozumowanie*, *aby* *oznaczyć* *miarę* *sądu* *o* *ludziach* *bo* *wszyscy* *przyznają* *się* *do* *pracowania* *nad* *dobrem* *ludzkości*. *Zaczęta* *się* *już* *święta* *walka*, *świat* *podzielił* *się* *na* *dwie* *połowy*, *potrzeba* *w* *niektórych* *okolicach* *wymusiła* *krwawe* *walki*, *w* *innych* *jest* *tylko* *hoy* *na* *polu* *rozumowania*. *Przyjaciele* *wolności* *i* *oświecenia* *chcą* *przekonywać* *wprzód*, *nim* *na*

swoich przeciwników uderzą. Lecz gdy ich chęci zawiedzione będą, rozpoczną krwawą ale świętą walkę.“

„Ta jest historia wszystkich rewolucyi. Potrzeba postępów nakazuje ruch ciągły i skuteczny, dobro ludzkości codziennie postępować powinno. Jeżeli ludzie wstrzymujący te postępy posiadają władzę, jeżeli do nich rozumowanie nie trafi, powinnością jest myślących przez nową rewolucyę postępom ludzkości nadać ruch i życie. I tego wypadku żadna wstrzymać nie może siła. Ludzie, którym powierzono władzę, chcecie dobrze waszę powinność i wasze dobro zrozumieć! Postępnicy z pojęciami wieku, nie tamujcie postępów ludzkości, nie odosobniajcie się od narodu, pytajcie się jego opinii, chcecie jego wolę zrozumieć, w tenże najpiękniejszy wieńca doczekacie się, narodowej wdzięczności. Lecz, jeżeli tamować będziecie postępy, jeżeli w rewolucyjnych zwłaszcza czasach, dobro kraju zanadziejcie na spoczynku i odrętwieniu, jeżeli depcecie opinią i nie staracie się jej rozumieć, jeżeli pragniecie jakichw narodzie odróżnień, lekajcie się jego oburzenia, przedsięwzięcie on wielką myśl rewolucyi, a jej wykonaniu żadna siła nigdy nie przeszkodzi.“

— Rektor Szkoły Woiewódzkiej Warszawskiej XX. Piątów podaie do publicznej wiadomości, iż w skutek pozwolenia Wysokiej Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, następujący uczniowie klasy 3 szkoły naszej po złożeniu kwalifikacyjnego examenu otrzymali świadectwa do Uniwersytetu: Bilczyński Walery, Bogucki Józef, Brühl Henryk, Brzeziński Alexy, Brzeziński Waclaw, Brandt Xawery, Choynecki Józef, Chelmiński Ludwik, Kamiński Michał, Kotowski Tomasz, Modliński Józef, Płoski Apollinary, Przyłuski Amilkar, Rutkowski Jan, Stupnicki Leon, Skrzynecki Adam, Topolski Leon, Torosiewicz Palemon, Wasiutyński Leonard, Ziemięcki Wojciech.

w Warszawie d. 25 Lipca 1831 r.

X. Paweł Kotowski Rekt. Szk.

BEŁGIA.

z Brukseli 18 lipca.

Monitor Belgijski donosi: „Xiąże sasko-koburgski, odbędzie dopiero swój wjazd uroczysty do Brukseli d. 21 b. m. Tegoż samego dnia inaugurowany będzie na placu Królewskim na króla Belgijskiego. — (Król Leopold przybył do zamku Laeken pod Bruksellą 20 b. m.)

— *Independant* powiada: że orszak Xięcia Leopolda składa się z deputacyi Belgijskiej, jednego adiutanta, sześciu służących i trzech osób należących do deputacyi; ogółem zatem liczy 17 osób.

FRANCJA

z Paryża 18 lipca.

— Dziennik *Aviso de la Mediterranée* pisze iż flota Tulońska, która zdaniem naszym jeszcze na początku objawionem, inne miała przeznaczenie, a nie Lizboń, teraz już niezawodnie, ma popłynąć na morze Bałtyckie; przechodzić ma około Spitzhead i niewątpliwie połączy się z admirałem Kodrington.

— *Monitor* pisze: fregata *la Syrene*, która dotąd krążyła przy ujściu *Tagu*, zawinęła 12

t. m. do *Brest*, dla opatrzenia się w żywność i wodę. Kontradmirał baron *Roussin* przybył przed Tag 24 Czerwca i skomunikował się natychmiast ze znajdującym się na tamtejszych wodach okrętami francuzkimi wojennymi. Eskadra wyszła z *Toulonu* pod wodzą kontradmirała barona *Hugon* musiała już połączyć się z kontradmirałem *Roussin*, a missya jaką ten dowódzca otrzymał, teraz zapewne jest już bliską końca.“

PRUSSY

z Berlina 26 Lipca.

— Według wiadomości z Memla z d. 17 b. m. ciało Jenerała *Gielguda* pogrzebane zostało przez Polaków w Liwaku przeznaczonym dla nich 13 t. m. podę wsią *Stetten*. Mordercą jego mienia był porucznik *Skulskiego* z 1 batalionu pułku 7 piechoty liniowej, należącego do korpusu Jen. *Rohlanda*, i jak wieść niesie, officer ten po dokonanym morderstwie, miał sam sobie życie odebrać. Korpus *Gielguda Chłapowskiego* według złożonego przez tego ostatniego urzędowi naszemu rapportu, składać się ma z 2508 ludzi to jest z 35 sztabsofficerów, 202 officerów rozmaitego stopnia, 2142 podofficerów i 589 żołnierzy, 13 chirurgów i t. d.; znajdowało się przy tym korpusie 620 officerskich i żołnierskich koni, razem 1209 koni, z 6 armatami, które natychmiast do Memla odesłane zostały. Wojska te składają się z 1 pułku ułanów, 1 pułku jazdy Kaliskiej, z 2go i 4 pułku strzelców pieszych, z artylleryzystów i instruktorów dla formowania powstańców; pomiędzy nimi jest do 307 rannych. Ostatnich przeniesiono do pomieszkania, a resztę korpusu d. 14 b. m. przeprowadzono do lepszego i suchszego biwaku przy rzece *Minge* około *Schern*, gdzie otoczona od jazdy i piechoty odbywa kwarantannę. Stan zdrowia tego wojska aż do odcyścia niniejszej wiadomości był zupełnie zaspakajający.

— Gazeta Królewiecka ostatnia donosi: że korpus polskiego Jenerała *Gielguda*, który przekroczył granicę pruską i szukał opieki, pod dowództwem Jenerałów *Chłapowskiego*, *Rohlanda* i *Szymanowskiego*, wynosi ogółem około 626 officerów, 6007 żołnierzy, ma wiele koni i 26 dział, z 35 iaszczykami, stoi teraz obozem z tej strony granicy w dwóch miejscach wskazanych, otoczony wojskami pruskimi, dla odbicia 20 dniowej kwarantanny; dla utrzymania go przedsięwzięto przyzwolite środki. O losie Jenerała *Dembkińskiego*, który dowodził resztą korpusu Jen. *Gielguda* i stanowił awangardę złożoną z o kolo tysiąc dwieście ludzi, dotąd nic jeszcze nie wiemy. W obozie przy *Laugallen* znajdują się Jenerałow *Rohland* i *Szymanowski* z 398 Officerami 3,770 ludźmi. Oddział ten miał dwadzieścia armat i 25 wozów ammunicyjnych, które po rozbrojeniu i przywozem oczyszczeniu, odprowadzone zostały do składów, przygotowanych nato umyślnie ze strony rządu pruskiego. Drugi obóz rozpołożony jest pomiędzy *Schern* i *Grözuppen* przy *Minge* o milę ku północy od *Prökuls*. W obozie tym stoi Jen. *Chłapowski* z 228 officerami i 2237 ludźmi; 6 armat i 10 wozów ammunicyjnych znajdujących się przy tym oddziale, odprowadzono podobnież do tamiecznych składów. Wojska polskie z małym wyjątkiem są regularne, a mianowicie składają je 2, 7, 18 i 19 pułki piechoty liniowej, 1 pułk ułanów, szwa-

drony Kaliski i Poznański. Z powierzchowności widać, iż są nadwyzczaj zużone marszami. Żołnierze są mocno opaleni i dziko po części wyglądają, konie znędznione. Liczba officerów, odróżniających się epoletami i naszynikami, jest stosunkowo bardzo wielka, bo wielu z nich oddano z rozmaitych pułków całej armii, aby mogli posłużyć do formować się mających pułków na *Zimudzi* i w *Litwie*; lekarskie badania w obudwu tych obozach nieokazały pomiędzy nimi żadnego śladu cholery. O rannych i chorych Polakach jest największa staranność.

DONIESIENIE PRYWATNE.

Podpisany ma honor donieść dla wiadomości osób interessowanych, iż W. Felix Sapsalski były Administrator Jeneralny dóbr i interessów JWgo Alexandra Hrabi Potockiego na własne żądanie od dalszego pełnienia tych obowiązków od dnia dzisiejszego uwolnionym został, a wmięscie jego kierunek rzeczonych interessów W. Hyacentemu Pancer jest powierzony.

Warszawie d. 28 lipca 1831 r.

Ossowski Mecenaz.
pełnomocnik A. H. P.

Nach freundlicher Einigung mit Herrn Carl Adolphe Offermann, Associé meines verstorbenen Sohnes Herrn Eduard Barchewitz, übernimme derselbe mit heutigem Tage das unter der Firma von Barchewitz et Offermann in Tomaszow bestehende Geschäft für seine alleinige Rechnung, mit allen activis und passivis, welches hiermit zur öffentlichen Kenntniss bringe.

Strehlen d. 2 Juli 1831.

verw: Syndicus Barchewitz,
geb. Beicht.

Mit Bezug auf Obiges, fordre ich alle diejenigen auf, welche an die nunmehr erlöschene Firma von Barchewitz et Offermann allhier mir unbekannt gebliebene Forderungen zu haben, vermeiner sich an mich zu wenden. Meine Firma wird fortan die nachstehende seyn.

Tomaszow d. 2 Juli 1831.

Carl Adolph Offermann.

Po dobrowolney ugodzie z Panem Karolem Offermanem, kompanista syna mego P. Edwarda Barchewitza z tego świata zeszłego, przyzwolam tenże z dniem dzisiejszym wszelkie Activa i Passiva zakładu, pod firmą Barchewitz i Offermann w Tomaszowie exystującego, na własny tego rachunek, co niniejszem do wiadomości publiczney podaję.

Strehlen d. 2 Lipca 1831 r.

z Beychtów, wdowa po syndyku
Barchewitz.

Odwołując się do powyższego, wzywam wszystkich dotąd mi nieznanych wierzycieli zgasyłej firmy Barchewitza i Offermana, ażeby z pretensjami swemi do mnie zgłosili się, celem otrzymania satysfakcyi po sprawdzeniu onychże. — Firma moja odtąd będzie następująca.

Tomaszow d. 2 Lipca 1831 r.

C. Adolph Offermann.

— Dnia 27 Lipca Dwór Berliński otrzymał wiadomość że Cesarz Mikołaj umarł.